

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 25. januar 2001 šte. 4 (3102) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

V komisiji tudi inšpektor za dvojezično šolstvo

Kazalo je, da peripetij okoli imenovanja članov komisije za dvojezično šolstvo, ki je zasedala v četrtek na Dunaju, ne bo konca. Po nekaj odstopih in potem, ko je tekla beseda o tem, kaj ima iskati zraven platforma enojezičnih učiteljev, se je izkazalo, da so oblasti »pozabile« na inšpektorja za dvojezično šolstvo na Koroškem Tomaža Ogrisa.

Predsednika obeh političnih organizacij na Koroškem, dr. Marjan Sturm (Zveza slovenskih organizacij) in Bernard Sadovnik (Narodni svet koroških Slovencev), sta proti temu že prejšnji teden protestirala na Dunaju v pismu, datiranem z 18. januarjem 2001. V njem dobesedno:

»Mit großem Bedauern mussten wir feststellen, dass in diese Kommission kein Vertreter der Minderheitenschulabteilung beim Landesschulrat für Kärnten nominiert worden ist ... Wir gehen davon aus, dass im Artikel 7 Abs. 2 des Staatsvertrages von Wien festgehalten ist, dass ... eine Abteilung der Schulaufsichtsbehörde für slowenische Schulen errichtet werden wird.« Daraus ergibt sich wohl die zwingende formale Notwendigkeit, dass diese Abteilung ... eingebunden werden muss. Es erscheint uns inhaltlich logisch, dass die Minderheitenschulabteilung in Kärnten über jenes fachliche Detailwissen verfügt, ohne das eine erfolgreiche Arbeit der Kommission ... nicht möglich sein wird.« Ker inšpektor za dvojezično

šolstvo Tomaž Ogris do praktično zadnjega trenutka ni bil imenovan v komisijo, je proti temu protestirala tudi socialdemokratska stranka na Koroškem. V torek je vendarle prišlo sporočilo, da je inšpektor vključen v pogovore.

Konec dober, vse dobro? Na vsak način je zaskrbljivo, da

gredo uradne poti tako gladko mimo inštanca, ki so jih ustvarile same. Jim morda ne odgovarjajo več? Ali inšpektor nima prave politične barve? Tako ravnanje je vsekakor nevzdržno in je le dokaz več, da predpisi, uradne poti in podobno ne veljajo, kadar kdo na vrhu tega izrecno noče ...

NARAŠČAJ SAK NA 4. MESTU – Pod vodstvom trenerjev prof. Mirka Oražeta in Bernarda Olipa so se mladinci SAK minulo nedeljo, 21. januarja 2001, v Borovljah udeležili deželnega nogometnega turnirja v dvorani. Dosegli so četrto mesto, po mnenju trenerjev in strokovno podkovanih opazovalcev tekem pa bi sakovski naraščaj lahko dosegel več. Na sliki naraščaj SAK in njegova trenerja

PREBLISK

Kaj je to »event«? Modna beseda, ki jo slišimo na Koroškem predvsem v zvezi s Haiderjevim pojmovanjem kulturnega dela. Torej: spektakularne občasne prireditve, ki pritegnejo pozornost čim več ljudi, od slave in spomina pa lahko živiš dlje časa. Tako na primer, kakor da bi šel kdo na gala večerjo in izdal zanj par tisočakov, čeprav morebiti potem doma ves mesec je zelje in repo.

V koroški kulturi je trenutno približno tako, žal ne samo v kulturi. Tudi Haiderjeva politika je zgrajena na istem principu. Tu in tam kakšna spektakularna akcija, povabi se fotografirati, da ovekovečijo nasmejane obraze in prisrčne stiske rok, v vsakdanu pa je

zato še manj dogajanja oziroma posluha za zadeve prebivalstva.

Seveda imam v mislih manjšinsko politiko. Se lahko kar pripravimo na zmagoslavne kompromise v šolski ko-

Events

misiji, zadovoljne obraze in trepljanje po ramah?

Tak eventski način delovanja v kulturi in seveda tudi v politiki je nevarna zadeva. Velike akcije ostanejo v spominu, »nekaj« se je zgodilo.

Če se pa ob delavnikih nič ne dogaja, če ostaja kultura (zopr?) privesek – no ja, naslednji event bo, če prej ne, pa drugo leto.

S. W.

MATURANTJE SLOVENSKE GIMNAZIJE
vabijo na

gimnazijski ples

v petek, 9. februarja 2001, ob 19.30
v Celovcu v Domu sindikatov
ÖGB-Haus, Bahnhofstrasse 44

Za ples bodo igrali »IGOR IN ZLATI ZVOKI«
ter »THE SLENDERS«

Srečolov in polnočni vložek!

Prisrčno vabljeni!

STRASBOURG

Razsodbe o človekovih pravicah

Evropsko sodišče v Strasbourgu je v minulem letu izreklo 695 sodb, toliko kot še nikoli v vsej njegovi zgodovini. V 421 primerih je ugotovilo kršenje človekovih pravic. Za primerjavo: v letu 1999 je 41 sodnikov izreklo le 177 sodb.

V statistiki je Avstrija navedena z 21 primeri kršenja človekovih pravic. V šestih primerih je prišlo do poravnave med tožnikom in državo, v dveh primerih sodišče ni ugotovilo kršenja, v trinajstih primerih pa je bila republika Avstrija obsojena. To število, če ga merimo po številu prebivalcev, pomeni, da je Avstrija še vedno v vrhu kršilcev v Evropi.

Nenavadno visoko število je po izjavah predsednika Evropskega sodišča Wildhaberja nastalo zaradi zboljšane učinkovitosti sodišča. Precej primerov so obravnavali v manjšem okviru, poleg tega pa so postopki pospešeni oz. jih prej rešijo.

Leta 2000 je bilo vsega skupaj okoli 10.000 pritožb pri Evropskem sodišču, od tega 241 iz Avstrije. 54 pritožb je bilo iz Slovenije (ki je bila obsojena dvakrat), 86 pa s Hrvaškega. Slednjih še niso obravnavali oz. razsodili, kajti Hrvaška je šele pred kratkim ratificirala konvencijo o človekovih pravicah.

Italiji so sodili 396-krat (!), Veliki Britaniji 30, Franciji 73, Nemčiji 3, Grčiji 21, Madžarski enkrat, Danski 6, Finski 8, Švici 7, Turčiji 39, Belgiji 2 in San Marinu 2-krat.

S. W.

SKUPNOST
JUŽNOKOROŠKIH KMETOV

vabi na

kmečki ples

v soboto, 27. januarja 2001,
ob 20.30
v gostilno Šoštar v Globasnici

Za ples igra ansambel Lojzeta
Slaka!

Prisrčno vabljeni!

Društvo slovenskih pisateljev/pisateljic,
publicistov/publicistk in prevajalcev/prevajalk v Avstriji,
Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza

Slavnostna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku

torek, 6. februar 2001, 19.00
Vetrinj, samostan - dvorana fresk

pod geslom »Evropsko leto jezikov 2001«

Slavnostni govor: dr. Teodor Domej

Kulturni spored: učitelji glasbene šole; Karen Asatryan, klavir;
Andrej Feinig, klavir; Kristijan Filipič, prečna flavta; Špela Filipič, klavir;
Janez Gregorič, kitara; Gabriel Lipuš, bariton; Miha Vavti, saksofon;
Roman Verdel, prečna flavta

Kdor ne priznava enakopravnosti jezika, tudi ne priznava enakopravnosti naroda

Namesto da bi se krivice popravljale, se načrtujejo nove

Mag. Rudi Vouk je vložil pritožbo na ustavno sodišče in dosegl pomembno odločitev, uvedbo slovenščine kot uradnega jezika v občini Dobrla vas. Juristi so spoznali pomembnost te razsodbe. Upajmo, da bo ena njenih posledic uvedba slovenščine kot uradnega jezika v občinah, kjer slovenščina trenutno ni dovoljena.

Nezadovoljive odredbe o možnosti uporabe slovenskega jezika pri občinskih uradih, sodiščih in drugod imajo svoje korenine v zakonodaji, nastali po vsiljenem preštevanju posebne vrste leta 1976. Zahtevo po preštevanju Slovencev je med drugimi močno podpiral KHD. Kot ponavlja je tudi takrat našel dovolj somišljenikov med koroškimi politiki, posebno pri FPÖ. Sedaj se je izkazalo, tako menijo mnogi poznavalci situacije, da so določbe te zakonodaje protiustavne. Koliko let mora preteči, preden se politična situacija tako močno spremeni, da kaj takega ugotovijo in javno izrazijo tudi v koroških nemških dnevnikih. Še pred petnajstimi leti to ne bi bilo mogoče.

Ko se nosilci oblasti zedinijo
Kako pride do take zakonodaje? Vedno po namerni zaostritvi narodnostno politične situacije po koroških nemških nacionalnih združenjih in nemških nacionalistov v političnih

strankah. V takih situacijah se pozabi na potrebo po dobrem sožitju. Kolo zgodovine se zavrti nazaj, za šestdeset ali več let in lop po slovenskem jeziku. Nosilci oblasti se takrat zedinijo za doseg skupnega cilja. Zedinjeni obvladajo (deloma nahujskano) koroško ljudstvo in izključijo večino demokratične kontrole, kamor spadajo tudi mediji.

Kako močno zaostritev koroškega ozračja bodo ti krogi tvegali v zadevah uradni jezik in dvojezičnost za četrti razred/šolsko stopnjo v dvojezičnih ljudskih šolah, je težko ocenjevati. Možnosti za brezobzirno ravnanje pri nadaljnjem razvrednotenju slovenskega jezika so se po vstopu v Evropsko unijo zmanjšale. Treba je biti previden. Obstaja nekaj zaščitne evropske zakonodaje, ki jo je treba upoštevati. Zaradi tega je treba najti čimveč navidezno demokratičnih argumentov, s pomočjo katerih bi bilo mogoče poslabšati na dvojezičnih šolah izobraževanje v slovenščini. Z lažnimi argumenti (npr. uvesti enakopravnost med učitelji/cami v dvojezični šoli) se sedaj poskuša vplivati na potek nadaljnjega odločanja v (nepotrebni) komisiji. Nekateri koroški politiki, tudi člani dunajske komisije, že uporabljajo omenjene argumente. Torej se delo v komisiji ne bo moglo odvijati po strokovnih, pač pa po političnih smernicah, začrtanih na Koroškem. Tudi tokrat ne gre le za vrednotenje slovenšči-

ne v šoli, pač pa za postopno odpravljanje javne dvojezične šole, za poskus ponovnega nedemokratičnega obravnavanja slovenskega jezika in naroda na Koroškem. Vse to leta 2001, od Evropskega sveta razglašene letu jezikov.

Danes (25. januarja) zaseda na Dunaju šolska komisija. Mnenja sem, da bodo politično odgovorni na Koroškem nadaljevali z uspešno začetim poskusom zastrahovanja in zavlačevanja. Prav zato jim je komisija dobrodošla. Posebno tam iščejo pomagače za svoje početje. Lepo bi bilo, če bi se motil.

Vendar nimam dosti upanja, da bi spremenili svoje mnenje ljudje, ki so še pred nedavnim med nami vede ali nevede trosili in verjeli v od strankarskih politikov zastavljeno propagando o poslabšanju šolske situacije za učenje slovenščine za primer uvedbe dvojezičnosti v četrtem razredu. Taki in podobni vendar ne poznajo situacije v ljudski šoli, se niso informirali v zadostni meri in se niso potrudili razmisliti o nujenih možnostih za pomemben napredek. Njihovo zacementirano nestrokovno mnenje je deloma pod vplivom omenjenega političnega dogajanja. V komisiji naj ima mesto le strokovna argumentacija. Če ne bo mogoča, je treba komisijo zapustiti. V naslednji tevilki SV bom zvedeli podrobnosti o poteku prvega in odločilnega pogovora.

Franc Kukovića

TEZA NA PRIREDITVI CIFEM-A

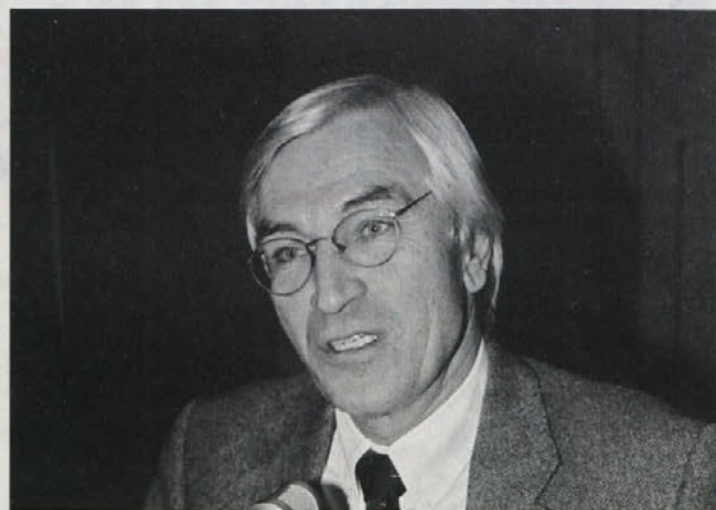
Večjezičnost je evropska možnost prihodnosti

O izgledih in možnostih evropske večjezičnosti iz vidika line babilonskega stolpa, svetopisemskega simbola jezikovne zmešnjave, je v soboto, 13. januarja 2001, v Beljaku

obenem pa ljudje razvijajo novo obliko večplastne identitete, tako imenovano multidentiteto. In predvsem majhne države bojo to multidentiteto potrebovale.

Tuji ali evropski jeziki?

V zvezi z izobraževanjem je Nelde postavil bolečo enačbo: izobraževalna politika je jezikovna politika. Boleča je ta enačba zategadelj, ker trenutni evropski izobraževalni sistemi

Peter Nelde, poliglot v Bruslju

govoril Peter Nelde, vodja Inštituta za bilingvizem v Bruslju in ustanovitelj Inštituta za kontaktno lingvistiko ter avtor številnih tozadevnih publikacij. Večjezičnega predavatelja je povabil koroški inštitut za manjšinska vprašanja CIFEM, ki se je s tem tudi predstavil širši javnosti.

Polna Paracelzova dvorana v beljaškem rotovžu je potrdila, da je večjezičnost vsekakor zelo aktualna in pereča tematika na Koroškem in preko tega po vsej Evropi.

Ekzkluziven purizem

Nelde je z vidika politične razširitve EU, ki bo s seboj prinesla tudi jezikovno popestritev, dejal, da Evropa mimo večjezičnosti ne bo mogla. Morala bo spoznati, da so jeziki pomemben političen in ekonomski dejavnik. Večjezičnost je danes v svetovnem merilu popolnoma normalen pojav, edinole v Evropi in Severni Ameriki se gredo jezikovni purizem. Povsod drugod je večjezičnost nekaj povsem samoumevnega. Evropa počasi spoznava, da sta dvo- in večjezičnost lahko motor gospodarskega razvoja neke regije. To med drugim potrjujejo odločitve svetovnih konferenc, ki vse bolj zaupajo jezikovni internacionalizaciji. Zavedajo se namreč, da bojo zamudili priložnosti, če ne bojo odprti za majhne in velike jezike.

Mali jeziki in regionalizem

Ta razvoj pa bo pomagal tudi manjšim in ogroženim jezikom, če bojo njihovi govorniki znali sredstva moderne komunikacije brihtno izkoristiti. To potrjujejo primera valizansčine v Angliji in lužiške srbščine v Nemčiji. Nova tehnologija ne stane dosti, je pa zelo učinkovita. Vrh tega pa je opazno, da globalizacija krepi regionalno zavest,

še vedno temeljijo na 19. stoletju, na premisah nacionalne države. Še vedno govorimo o tujih, ne pa o o evropskih jezikih, in še vedno se jih učimo kot tuje jezike. Zato bi naj tudi za izobraževalno politiko v EU bil pristojen Bruselj, ne pa izključno nacionalne države. Novi lingvistični modeli bojo pospeševali večjezičnost in s tem stike med govorniki.

Možnim ali dejanskim jezikovnim konfliktom se naj ne bi za vsako ceno izogibali. Konflikti, tako Nelde, so izraz življenja iz njih se razvijajo novi, zelo koristni pristopi, nastajajo nove oblike življenja. Nevaren pa postane konflikt, če se jezik ideologizira in če pri tem igrajo predsodki močno vlogo.

Bruseljski Babilon?

Pomena večjezičnosti se bojo tudi v EU morali bolj zavedati, meni Nelde. V bistvu je vsak četrti občan Evropske unije pripadnik manjšine oz. govori majhen jezik. Hkrati pa bo treba v EU sprejeti smernice za uporabo jezikov. V EU je trenutno 11 uradnih jezikov in 110 prevajalskih kombinacij. S pristopom novih članic, ki se svojim jezikom ne bojo odpovedale, bo število prevajalskih kombinacij naraslo na približno 300. V teh dimenzijah je vsaka institucionalizacija nemogoča.

Zatorej se bojo članice morale zmeriti na kompromisne »linguae francae«. Možne bi bile angleščina, francoščina, nemščina, španščina in italijanščina. Pa tudi to je še odprto. Najverjetneje bo obveljal trenutni status quo, da so vsi jeziki članic tudi uradni jeziki.

Rešitve tega perečega vprašanja bi bile mogoče na osnovi specifičnega teritorialnega principa, na osnovi institucionalizirane večjezičnosti in z načelom pozitivne diskriminacije.

Franc Wakounig

KOTMARA VAS

Proračun je izravnal

Po daljši razpravi je kotmirški občinski svet na seji v sredo, 27. decembra 2000, sklenil redni in izredni proračun za leto 2001. Je izravnal in znaša 40.548.000 šilingov. Denarni položaj se je nekoliko zboljšal, ker se je v občini zadnje čase naselilo nekaj podjetij. Komunalni davek dobro polni občinsko blagajno. Davna na pijače ni več, nadomestilo so zvezna sredstva (približno 80 % nekdanjega davka na pijače). Večji načrti so sanacija občinske hiše, nova streha na gasilskem domu in seveda nadaljevanje kanalizacije. Hudo breme za občino so dajatve za socialne potrebe. Za letos se je znižal prispevek za pokrivanje izgub deželnih bolnišnic za ok. 2.700.000 šilingov. Vprašanje pa je, kako se bo obnesel novi način pokrivanja s posojili. Poročilo nadzornega odbora od 12. decembra 2000 je potrdilo, da občina gospodari skrbno in

varčno. Občinski svet je sklenil tudi srednjeročni finančni načrt za leto 2002–2004.

Pomemben je sklep o novem zazidalnem načrtu. Občinski svet ga je že podrobno obravnaval na seji 20. novembra 2000. Na novem načrtu sta delala biroja Klingbacher in Kavalirek dobra štiri leta.

Občina Celovec je s 1. decembrom 2000 podražila odlaganje odpadkov v Trdnji vasi (Hörtendorf) s 531 na 1.340 šilingov na tono. Zato je tudi občina morala podražiti odvoz smeti. Treba ga bo zvišati na najmanj 30 %. To se bo zgodilo v roku treh let. Za leto 2001 se odvoz smeti podraži torej za 10 %. Zdaj stanejo vreča za 60 litrov 54 (doslej 49; na leto 65 šil. več), kanta za 120 litrov 94 (85; na leto 117 več), kanta za 240 litrov 158 (143; na leto 195 več), kanta za 1100 litrov pa 650 (582; na leto 1.508 več; odvoz vsakih dni, dragače mesečno) šilingov. Primanjkljaj bo občina finansirala iz denarne rezerve. Kanal in voda se ne podražita. Odvajanje in spravljanje odpadkov postaja

čedalje hujši problem za občine, pa za našo družbo sploh.

Na komunalnem strojnem centru stane ura za delavca v letu 2001 300 šilingov (doslej 290), ura za stroj pa 500 (doslej 480). Na kotmirški raiki ima občina kredit na tekoči račun v višini 500.000 šilingov.

Leta 2000 se je upokojil občinski delavec Mihi Utschounig z Vrda. Zaradi tega je občina razpisala delovno mesto. Novi delavec naj bi bil usposobljen, da čez nekaj let sam prevzame vodstvo občinskega strojnega centra. Za mesto se je potegovalo 7 oseb (6 iz kotmirške občine). Po pogovoru s kandidati iz občine in po daljšem razpravljanju se je občinski svet večinsko (12 : 7) odločil za Thomasa Mischkouniga. Je polir pri celovškem stavbnem podjetju Koschat; službo bo nastopil 1. februarja 2001.

Po seji se je župan Thomas Goritschnig zahvalil vsem za dobro sodelovanje v letu 2000 in želel vse najboljše za novo leto pa za novo tisočletje. Božičnica je bila pri lnu.

VIHAR NA URADNI KOROŠKI KULTURNI SCENI.

Kaos pri nastavitvi vodje urada

Uradna deželna kulturna politika je zabredla v hud konflikt, ki mu nihče ne vidi konca, še manj pa je možno izmeriti njegovo globino. Ta konflikt je odraz neresnega, zgolj samo na efekte in trenutna razpoloženja pristojnih naravnane delovanja urada, ki ga plačujejo vsi davkoplačevalci.

Vihar se je vnel ob osebi Walterja Marie Stojana, ki je formalno bil menda najboljši kandidat v objektivizacijskem postopku za vodjo deželnega kulturnega urada. Socialdemokrati so njegovo izbiro od vsega začetka odklanjali, ker niso verjeli v objektivnost objektivizacijske komisije. No, sčasoma so na dan pricurljale informacije, ki so potrjevale domnevo, da pri objektivizaciji očitno le ni bilo vse tako prav, kakor je to med drugim zatrjeval deželni glavar Haider, ki je hkrati tudi kulturni referent dežele. Do konca minulega tedna je nekako še uspelo ohraniti sliko pravilne nastavitve Stojana, v nedeljo pa jo je pogovor, ki ga je

z njim v KTZ napravil urednik Karl Bertram Steiner, docela razblinil. V tem pogovoru je Stojan, ki je poprej bil kulturni ataše v Zagrebu, še prej pa tajnik pri bivšem avstrijskem zunanjem ministru Mocku, priznal, da mu je Haider že lani septembra ob priliki nekega sejma v Zagrebu svetoval, naj se poteguje za osamelo mesto vodje deželnega kulturnega urada. Haider ga je seznanil tudi s člani objektivizacijske komisije. O njenem vodji Alfredu Ogrisu, ravnatelju deželnega arhiva, se na primer ni izražal najbolj džentelmsko.

Stojan je, kakor od pristojnega kulturnega referenta pričakovano, bil tudi izbran in

pozneje ga je deželna vlada potrdila z glasovi svobodnjakov ter ljudske stranke.

Walter Maria Stojan

V omenjenem intervjuju Stojan tudi prizna, da je lani jeseni bil v psihiatrični oskrbi, da pa je sedaj zdrav. Brez dlake na jeziku je nič kaj laskavo govoril

o Haiderjevem odnosu do ljudi in o tem, da mu je Andreas Mölzer, skrajnodosno krilo pri svobodnjakih, član nemškonalnih in militantnih študentskih korporacij ter dopisnik časopisa Kronen Zeitung, ponudil koalicijo med konzervativnimi in desnoekstremnimi silami v deželi. Tega pa, tako Stojan, ni prenesel, ker je njegovo geslo »Za boga in domovino«, in z militantnimi korporacijami noče imeti opravka. S tem intervjujem si je Stojan, ki je formalno še vedno potrjeni vodja deželnega kulturnega urada, zapravljal vse možnosti. Deželni glavar je v torek dejal, da Stojan zaradi psihične bolezni ne pride v poštev kot vodja urada.

Kako se bo stvar dejansko končala, danes nihče ne ve. Kajti medtem so nekateri kulturniki, ki so se tudi potegovali za mesto vodje urada, med njimi igralec Neuwirth, že najavili, da bojo deželo tožili zaradi nekorektnosti pri objektivizaciji. In tudi Stojan sam je najavil, da bo 1. februarja kot dogovorjeno nastopil službo vodje deželnega kulturnega urada.

Deželi torej ne cveti nič dobrega, razen da bojo ljudje morali plačevati stroške za pravde, ki so posledica dejanske kaotične uradne kulturne politike. V ta sklop sodi tudi informacija, da je pred dnevi policija odpeljala Stojana v celovško psihiatrijo, od koder pa so ga kmalu izpustili. Po informacijah iz dobrih virov je policija ukrepala na željo oz. zahtevo njegove žene, od katere živi ločeno. Žena, sestrčna celovškega mestnega svetnika za kulturo in člana svobodnjaške stranke Gasnerja, je menda pred policisti tarnala, da je njen mož Walter Maria Stojan suicidno ogrožen.

Franc Wakounig

ZAČELO SE JE S TRUBARJEM

Izšel je faksimile prvih slovenskih knjig

Leto 2000 je minilo v znamenju številnih pomembnih obletic, tako evropskih kot slovenskih. Ena izmed teh je nedvomno bilo rojstvo izumitelja tiska s premičnimi črkami, ena pa tudi 450. obletnica izdaje prve slovenske knjige.

Trubarjevemu Katekizmu in Abecedariju se je v 50 letih slovenskega protestantizma pridružilo še 56 slovenskih knjig v skupni nakladi več tisoč izvodov, od katerih pa se jih je do danes ohranilo le 282; pa tudi teh bi ne bilo, če jih ne bi pogumni prosvetljenci skrili pred grmado, kakršna je bila tista, ki je decembra leta 1600 in januarja naslednjega leta gorela na ljubljanskem Mestnem trgu. Po nekaterih izročilih naj bi samo takrat po ukazu škofa Hrena pokurili enajst vozov protestantskih knjig. Nekateri računajo, da se da na voz spraviti približno dvesto knjig. Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar je v lanskem letu obletnic ta nečastni datum vgraviralo v spominsko ploščo med Trubarjevim antikvariatom in Magistratom na taistem Mestnem trgu.

Prva slovenska knjiga, Trubarjev Katekizem iz leta 1550, se je torej ohranil v enem samem izvodu. Skupaj s prvim Abecedarijem in pet let starejšim Abecedarijem je shranjen v avstrijski narodni knjižnici (Österreichische Nationalbibliothek), ki je naslednica cesarsko-kraljeve dvorne knjižnice, v zbirki redkosti (Raritätensammlung), s signaturo 18. Z.44.

Po dosedanjih raziskavah gre za izvod, ki ga je sam Trubar ob posredovanju würtemberskega kneza poslal češkemu kralju Maksimilijanu s prošnjo,

naj ga posreduje krajevnim oblastem Kranjske, Koroške in Spodnje Štajerske, da se same prepričajo, ali vsebuje njegovo pisanje »kaj zoper habsburško vero«. Toda troje skupaj vezanih knjig je obležalo na policah dvorne knjižnice in se tako rešilo pogube.

Spomenik Primoža Trubarja

Pri založbi Slovenska knjiga so se odločili, da častljivo obletnico obeležijo s faksimilom dunajskega unikata. Katekizem je sicer v zadnjem stoletju doživel vsaj štiri reprinte, zadnjega lani pri Mladinski knjigi, toda nobenega kot faksimile. Toda če so reprinti navadno namenjeni knjižnicam, saj je njihov namen ponuditi sicer nedostopno besedilo, so faksimili namenjeni tako znanstvenim raziskovanjem kot zgolj pričevanju, z vsemi napakami, popra-

vki, dodanimi v teku zgodovine, celo s praznimi listi, z vsemi sledovi časa pač.

V zameno za restavriranje originala so ji upravitelji avstrijske knjižnice dovolili, da se izvirnik razveže, kar je omogočilo neprimerno boljše fotografiranje posameznih listov. V fotografskem ateljeju knjižnice so tako nastali diapozitivi, iz katerih je tiskarna Pleško iz Ljubljane izdelala elektronske poskusne odtise in po primerjavi z originalom končno izdelala film za tiskanje knjige. Akademski slikar Borut Košnjek je iz slabo ohranjenih elementov ornameta na platnicah izvirnika na novo izrisal dekoracijo in jo kar se da verodostojno rekonstruiral.

Zbirki Monumenta Slovenica, ki je do zdaj štela devet faksimilov, se je sedaj pridružil še prvi popoln faksimile prvih slovenskih knjig v dveh izdajah. Bibliofilska izdaja šteje 999 oštevilčenih izvodov, v usnje vezanih in v ročno izdelano šatuljo spravljenih, druga, vezana v umetno usnje in v kartonastem ovoju, pa bo dostopna širšemu krogu ljubiteljev starih knjig. Obe izdaji spremlja Commentarium, spremna študija dr. Kmecla in dr. Žnideršiča, ki pa je bila za bibliofilsko izdajo prevedena tudi v angleški in nemški jezik.

Glavnino 312 strani obsežne knjige malega formata sestavlja torej Catechismus »in der windischen Sprach« v gotici. Po nemških uvodnih besedah se božja knjiga začne s stvarjenjem, nadaljuje s številnimi besedili bogoslužja, cerkvenimi pesmimi z notnimi zapisi ipd. Prvi Abecedarium je prav tako še v gotici, drugi pa že v latinici: 15 strani obširna bukvice,

»is katerih se ti mladi inu preprosti Slouenci, mogo lahko kar hitro brati inu pisati nauzhiti«.

Bralcem – učencem se uvida doma ponuja zapis slovenske abecede brez šumnikov, s tiskano in pisano pisavo v latinici in za primerjavo še v gotici. Posebej so predstavljeni »stimouci« – samoglasniki, sledijo primeri zvez med posameznimi črkami abecede in vsemi soglasniki. Za vsako črko iz abecede je navedenih nekaj primerov besed, ki se začenjajo z njo; tako je za črko »H« zapisano hisha, hiter,

hlad, hudoba, za črko »I« pa stojijo lastna imena Iesus, Iakob, Iuri, Iuaniza.

Sem spada še primerjalni zapis arabskih in rimskih števil in že se lahko bralec začetnik poskusi v branju. Kot prvo čtivo mu Trubar ponuja Vero, Oče naš in deset božjih zapovedi.

Nazadnje pa se Trubar spomni tudi bodočih zamejcev v Italiji in za uporabo pri njihovih dvojezičnih mašah ponudi še »Ta Lashki Ozha nash, etc.«

Tatjana Dolhar

SLOVENIJA – ITALIJA

Zunanji minister Rupel v Rim

Pomladanske volitve v italijanski parlament so že pred vrati. Zadnji čas, če ne celo prepozno, da italijanski poslanci sprejmejo zakon o zaščiti slovenske manjšine. Konec tedna je odšel v Rim posredovat za pospešitev postopka sprejemanja zaščitnega zakona za Slovence v Italiji tudi slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. Predsednik senata Mancini je ponovno slišal razloge za sprejem omenjenega zakona, saj je za Slovenijo prav pravna zaščita manjšine eden najpomembnejših temeljev dobrih sosedskih odnosov.

Tudi italijanska levosredinska vlada je naklonjena sprejemu zakona. Najpomembnejše pri vsej zadevi je prav čas, ko bodo o zakonu glasovali. Upravičena je bojazen (volitve!), da bo ob glasovanju senat nesklepčen. Nekaj podobnega se je namreč dogajalo tudi lani julija, ko je poslanska zbornica zakon sprejela. V ko-

likor senat na februarjem zasiedanju zakona ne bo sprejel, bo potrebno v novem mandatu senata v palači Madama celotno proceduro ponoviti. Že sedaj pa se postavlja vprašanje, kdo bo imel večino po aprilskih volitvah. Predsednik senata je slovenskemu ministru zagotovil, da bo odredil tudi omejeni čas razprave, kar bi po mnenju poznavalcev dela senata močno pospešilo obravnavo. Je pa res, da to ni običajna praksa in kaže na resno pripravljenost vladajoče italijanske politike, da končno uredi tudi pravno praznino na področju zaščite slovenske manjšine. Desne stranke (Narej Italija in Nacionalno zavetništvo) so namreč pred časom na omenjeni zakon vložile kar 1500 amandmajev. Če bo obveljal omejeni čas razprave, se senatorjem praktično z temi amandmaji ne bo potrebno posebej ukvarjati. Vsekakor bi bilo sprejetje zakona veliko dejanje za slovensko-italijansko medsebojno sodelovanje kot tudi dobrodošla poteza pred bližnjim srečanjem (19. februarja) predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška, ki bo obiskal Rim oz. italijanskega premiera Giuliana Amata.

a. k.

TISCHLERJEVA NAGRADA

Znanstvenica dr. Marija Makarovič in »njeni« Koroški Slovenci

V torek zvečer je etnologinja dr. Marija Makarovičeva, dolgoletna sodelavka Krščanske kulturne zveze, prejela odličje – Tischlerjevo nagrado, ki jo ta organizacija podeljuje skupno z Narodnim svetom koroških Slovencev letos že dvaindvajsetič.

Dr. Makarovičeva je med koroškimi Slovenci znana kot malokdo, in prav tako kot malokdo pozna ona sama koroške Slovence, saj je dvojezično ozemlje prebredla v dolgih letih ne le enkrat podolgem in počez, se pogovarjala z ljudmi, predvsem s tistimi, ki niso vsak dan v javnosti in ki so nosilci vsega tistega, čemur pravimo slovenstvo na Koroškem.

Leta 1953 je diplomirala na oddelku za etnologijo na ljubljanski filozofski fakulteti, v svoji diplomski nalogi pa je obravnavala ljudsko pesništvo, pripovedništvo in ljudsko medicino v Podjuni. Doktorat je opravila leta 1964 na temo slovenska kmečka noša od sre-

de 19. stoletja do danes, zaposlena pa je bila do svoje upokojitve leta 1989 kot kustinja v Slovenskem etnografskem mu-

sala je veliko število znanstvenih knjig in nešteto drugih prispevkov kot so predavanja, katalogi, radijske in televizijske

več so jo zanimale vse okoliščine, v katerih ljudje živijo.

Njena ljubezen pa je ostal neposreden, živ stik z ljudmi na

radi njene izredne ljubeznivosti. Ponemok so jo kar »posvojili« in imajo do nje odnos, kakor da bi od vekomaj živela pri njih; očitno zato, ker čutijo, da jih razume, da ji nekaj pomenijo in da se iskreno zanima zanje.

V zadnjih letih je opravila neprecenljivo delo ob zapisovanju spominov starejših ljudi, koroških Slovencev, njihovih življenjskih zgodb, da bi ohranila potomcem čimbolj verodostojno sliko preteklosti, pokazala nepretrgan tok življenja in zbudila razumevanje mlajše generacije za način življenja prednikov. Serija knjig inštituta Urban Jarnik izhaja pod naslovom »Tako smo živeli«.

Dr. Janko Zerzer, predsednik KKZ, je v svojem slavnostnem govoru na podelitvi naštel vrsti njenega bogatega delovanja in se ji zahvalil za to, da je posvetila del svojega življenja koroškim Slovencem.

Dr. Makarovičevi iskreno čestitamo za nagrado z željo, da bi še dolgo hodila med nas! S. W.

Nagrajenka dr. Marija Makarovič med predsednikom NSKS B. Sadovnikom in predsednikom KKZ dr. J. Zerzerjem

zeju v Ljubljani. Poleg tega je med leti 1993 in 1997 vodila Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik v Celovcu. Napi-

oddaje, monografije, članki itd., tematsko pa se nikoli ni omejevala zgolj na etnologijo v smislu narodnega izročila, tem-

podeželju, da bi laže raziskovala, se je včasih kar preselila za nekaj časa v kakšno vas in ljudje so jo cenili in jo cenijo predvsem za-

Spet preko Predela in Loga pod Mangrtom v Soško dolino

Na cesti mejni prelaz Predel – Log, kjer je decembra odnesel plaz mostova in del ceste, so končana najnujnejša popravljiva dela. Cesta je zopet prevozna, za turizem pomembna pot je odprta. Mila zima in požrtvovalne delovne skupine so omogočile tako hitro popravilo.

Montažna mostova železne konstrukcije

Montažni most angleške proizvodnje v vasi Log, dolg preko 30 metrov, je bil končan že pred božičem. Podoben mon-

ljanimi preko Italije, cesto proti Mangartski planini.

Sedmega januarja je bil novi most v Logu v nevarnosti. Med »hudo uro« so v gorskem svetu okoli vasi padle ogromne količine dežja. Sicer neznaten potoček Predelica je izredno močno narasel in nosil s seboj velike količine peska, kamenja in lesa. Voda se je dvignila do en meter pod mostom. Ves dan so s tremi delovnimi stroji pred in po mostu odstranjevali nanošeni material in poglobljali strugo. Delo je bilo uspešno, most rešen.

Veliki problemi v vasi Log pod Mangrtom

Najmanj deset hiš bo treba zgraditi na novih lokacijah. Koliko poškodovanih hiš na nevarnih mestih bo dovoljeno popraviti, še ni znano. Za vselitev vseh prebivalcev

v nepoškodovane hiše na varnih lokacijah je predvidena pomlad 2001. Dokler vas vsaj deloma ne zaživi v prejšnjem utripu, je treba poskrbeti za varnost in imetje vaščanov, saj bo teklet promet skozi »mrtvo vas«, kjer v večini hiš ni ljudi, a vse imetje vaščanov.

Želeto je, da bi čimprej zmogli vsa potrebna dela in bi lahko vas Log postala zopet dom za domačine – ter da bi ohranila privlačnost alpske vasi za turizem, kar bi zagotovilo mnogim vaščanom zelo potreben zaslužek. Franc Kukovica

Log pod Mangrtom

tažni most preko Mangartskega potoka blizu mejnega prehoda so končali do srede januarja. Dolg je preko 40 metrov z nosilnostjo 30 ton in v širini štiri metre vozne površine. Potrebni material kot železo in 70 kubičnih metrov betona za temelje je bilo treba voziti z Jesenic preko Italije in Bovca.

Mostova so sestavljali pripradniki slovenske vojske s sodelavci. Po tehničnem pregledu je preko stekel promet.

Istočasno so delavci Cestnega podjetja iz Nove Gorice čistili s težkimi stroji, pripe-

NOVOST ZA UČITELJE

Nova knjiga o vrednotenju naroda

V okviru Strokovnega pedagoškega združenja je pred nedavnim izšla zanimiva knjiga, ki jo je zbral, uredil in spisal Franc Kukovica, ravnatelj žitajske ljudske šole v pokoju. Znan kot neutrujen delavec za dvojezično šolstvo je svojemu glasu tudi tokrat ostal zvest. Knjiga je namenjena šolam kot pripomoček, saj je v njej zbrana vsa slovenska zgodovina od časov naselitve na naših tleh pa do leta 1995, torej do vstopa Avstrije v Evropsko unijo, njen naslov pa je »Vrednotenje naroda – Die Wertung eines Volkes«.

To naj bi bil predvsem pripomoček za politično vzgojo, ki marsikje šepa – tako ne bo moglo biti več izgovorov, da ni ustreznih učil. Namenjena je učiteljem in starejšim dijakom,

nastala pa je iz potrebe po informacijah, saj se na šolah le malo ali pa nič ne izve o Slovencih. Pomagala naj bi odpravljati nedvednost, utrjevala strpnost in je prispevek k odpravljanju raznih pritiskov. Kukovica: »Odpriost današnje mladine je dober znak za prihodnost.«

Knjiga se še posebej ukvarja s šolstvom na Koroškem. Material je zbran iz 65 publikacij, ki so izšle večinoma v Avstriji in ki so po splošnih ocenah verodostojne, tako na primer tudi razprave Haasa in Stuhlpfarrerja, največ pa seveda iz publikacij, ki so jih izdali Slovenci na Koroškem.

Vsako poglavje je razdeljeno v tri dele in obravnava tematiko z vidika zgodovine, po osebnih doživetjih oz. pričevanjih ter z umetniške plati, se pravi iz li-

terarnih del. Vselej je vir tudi naveden, navedeni so avtorji in uredniki publikacij, iz katerih je avtor knjige črpal.

Kukovica je material zbiral več kot eno leto, za učitelje pa je na razpolago pri Strokovnem pedagoškem združenju.

ŠOLSTVO

Dan odprtih vrat na GŠ Pliberk

Glavna šola Pliberk se je prejšnji teden predstavila javnosti in obisk je bil sila živahen. Prišli so učenci iz sosednjih ljudskih šol v Gorenčah, Žvabeku, Vogrčah, Pliberku, Božjem grobu, Šmarjeti in v Libučah.

Ravnatelj Siegi Schwanzer je otroke pozdravil in jim razkazal prostore, posebno ponosno pa je omenil, da je bila glavna šola Pliberk imenovana med najboljšimi 100 šolami v Avstriji, kakor je pokazala anketa revije News.

GŠ Pliberk ima tudi svojo domačo stran v internetu, katero je omogočila Posojilnica-Bank Pliberk, naslov pa je <http://hsbleiburg.at>.

SLOVENIJA

Nagrada za Edija Oražeta

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je v sredo podelil najvišja priznanja za dosežke na ljubiteljskem kulturnem področju za leto 2000. Podelitev je bila v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

Zlato plaketo je dobil star znanec koroških Slovencev Mitja Šipek iz Prevalj, gledališki, filmski, glasbeni in literarni ustvarjalec, ki je vsestransko dejaven tudi kot organizator kulturnega življenja na Koroškem.

Srebrno plaketo pa je prejel mladi skladatelj, glasbenik in zborovodja Edi Oražet iz Borovelj za odmevne dosežke na zborovskem in gledališkem po-

dročju v zadnjih letih. Kandidata je predlagala Krščanska kulturna zveza.

V utemeljitvi piše med drugim, da se v svojih skladbah »kaže kot iskri in duhovit ustvarjalec pravejšega razpoloženja; tudi otrokom grede njegove melodije prav rade v uho. Njegovo vnašanje »zabavnih« elementov je izvirno in dopadljivo. Prvine takega jezika, ki pa se že nadgrajuje v sodobni glasbeni izraz, je najti tudi v skladbah za zbor. Štirideset skladb, od izvirnih do harmonizacij in priredb, bo prav v teh dneh izšlo v samostojni zbirki.

Ediju Oražetu iskreno čestitamo k odlikovanju!

LIBIJA V DIAPOZITIVIH

Kako jo je doživel Hanzi Weiss?

Bilo je pred božičem. V poslovnih prostorih Zveze Bank na celovski Pavličevi ulici se odpira razstava del Rudija Benetika. Likovne dragocenosti so polne retrospektiv na potovanje po Libiji.

Oktobra in novembra lanskega leta sta namreč Rudi Benetik in Hanzi Weiss skupno prepotovala Libijo, to deželo ob Sredozemskem morju. Vsak od njiju je prinesel domov svoje podobe te tako zanimive dežele. Beneti-

ujel vso bistvo in večplastno podobo dežele, ki je kot malokatera stisnjena v kolute pred-sodkov in klišejev.

To deželo so Rimljani svojčas očitno bolje poznali kot mi danes. Takšna je pač politično-informacijska stvarnost v času internetovske globalizacije. Popotnika sta, in to ne le zase, odkrivala in spoznavala izredno zanimivo, napeto, privlačno in ustrahujočo deželo puščave, dateljnov, Tuaregov, Arabcev, si-

pustili svoje sledove, ki ji je trenutni vladar Gadafi vtisnil svoj pečat, a je kljub temu to ostala dežela s svojim značajem in z lastno podobo. Predavatelju je s čudovitimi posnetki in z bogato ozadno informacijo uspelo, da se je gledalcem krepko stožilo po tej deželi. In pri tem niti ni imel namena delati reklame, ampak je le hotel ljudi seznaniti z deželo ob Sredozemskem morju, z Libijo. Z deželo Bengazija, Sirte, Cirenajke,

Projektorji so nastavljeni, Hanzi Weiss pripravljen, predavanje se lahko prične ....

kove podobe so znane. Kaj pa je z Weissovimi podobami, pa ni bilo znano do sobote, 20., in nedelje 21., januarja, ko je končno odstrl kopreno in pokazal diapozitive s potovanja.

Skozi fotografsko lečo je Hanzi Weiss v njih dejansko

pin, islama, starih in prastarih kultur, rimskih forumov in grških hiš, italijanskih kolonialističnih vojaških utrd in spominov na odločilne bitke med drugo svetovno vojno. Spoznavala sta deželo, v kateri so vsi gospodarji skozi zgodovino za-

sladkih dateljnov, dromedarjev, ogromnih podzemskih jezer in naftnih polj. Z deželo, kjer se kulture, vplivi, zgodovina, tradicije in izzivi sedanjosti ter prihodnosti prepletajo v enkratno podobo.

-fr.

SKD JEPABAŠKO JEZERO

»Tako smo živeli« na Vognjem polju

Ker so kar trije naši domačini oz. društveniki v osmi knjigi »Tako smo živeli«, ki je izšla lani, objavili svoje življenjepisne, je SKD Jepa-Baško jezero v soboto, 13. prosinca 2001, vabilo na predstavitev te knjige v gostilno Trink, p.d. Ožbovt, na Vognje polje blizu Šmiklavža ob Dravi. Od omenjenih domačinov sta bila navzoča Zorka Trink in Neci Taupe. Tretji, Ludvik Lesjak, žal zaradi nezgode in nenadne smrti svoje žene ni mogel priti. Kot »častna gosta« večera, pa je predsednica društva Anica Lesjak-Ress-

mann smela pozdraviti urednico zbirke življenjepisov in prejemnico letošnje Tischlerjeve nagrade dr. Marijo Makarovič ter tajnika Krščanske kulturne zveze, ki zbirko izdaja, Nužej Tolmajerja.

Moderatorica večera je bila gospa Makarovič sama, ki je jedrnat predstavila svoje narodopisno delovanje med koroškimi Slovenci in pojasnila svoje izhodišče za izdajo življenjepisov: zgodovine ne pišejo le znane osebnosti, temveč prav tako navadni in »neznani« ljudje, ki v teku svojega življenja

na mnogo načinov oblikujejo in usmerjajo kraj, v katerem živijo. Tem ljudem hoče dati možnost, da svoja delovanja, izkušnje in nazore posredujejo bodočim rodovom.

Do besede pa sta prišla tudi Neci Taupe, ki je doma iz Spodnjih Rut in zdaj živi v Šmiklavžu, ter Zorka Trink, doma iz Gorinčič pri Šentjaku, ki se je poročila k Ožbovtu na Vognje polje. Na kratko sta zbranim poslušalcem pripovedovala nekaj življenjskih doživetij, ki so zbrana tudi v predstavljeni knjigi.

Nužej Tolmajer je orisal zgodovino serije življenjepisov »Tako smo živeli« in sporočil, da sta v pripravi že deveta in deseta knjiga ter video-film. On in gospa Makarovič sta poudarila, da za objavo ni nikakršnih svetovnonazorskih kriterijev in bo objavljen vsak, ki to hoče. Tako bomo mogoče življenjepis enega ali drugega poslušalca lahko našli v eni naslednjih knjig.

Za primeren glasbeni okvir večera so s svojimi nastopi poskrbeli društveni moški zbor ter učenke in učenci glasbene šole.

maga

Janko in Marija Zerzer in rajželj klobas

PRI ADAMU V SVEČAH

Domače klobase in prijetno počutje

Klobase tudi niso več to in takšne, kakor so včasih bile. To ni le posledica bolezni norih krav in neužitnih svinj, ki jih nekateri brezvestni kmetje krmijo s kemijo in tabletami. Dostikrat kmetje niti ne znajo več delati klobas po starih receptih. Ker je kultura hrane tudi eno od delovnih področij narodpisnega inštituta Urban Jamnik, in klobase menda še zmeraj sodijo med hrano, ne pa med gorivo kakor kostna moka, je inštitut vabil v Sveče na »dan domačih klobas«. Celo nedeljsko dopoldne že so zapeljive vonjave pokašnih, prtenih, kraških in briških, belih in krvavih klobasah, majželjn, zumrnc, želodčkov in

drugih mesenih specialitet vabile k Adamu. Tam je bivši predsednik »Kočne« Janko Zerzer skupaj z gospodinjjo Marijo in s pomočnicami ter pomočniki skrbel, da se je na štedilniku in v pečici peklo in cvrlo, v piskru pa se je kuhala ribanca, seveda pa ni manjkalo krompirja ali repe oziroma rožanskih hrušč in ziljskih čomp. Kmalu po maši so gostje napolnili priljubljeno vaško taberno. Čisto po Lesičjaku sta prišla tudi mežnar in fajmošter, župnik Roman, ki je tega dne praznoval srečanje z Abrahamom. Rudi Furtner, daleč naokoli znan strokovnjak za domače mesne izdelke, ki je seveda pokusil dobrote, je dejal, da tako dobrih in okusno pripravljenih klobas že dolg ni več jedel. Pohvala, ki nekaj velja, ki bo predvsem veselila proizvajalce klobas in ostalih mesnih izdelkov, med njimi Antona Zerzerja iz Sveč.

-fr.

Župan občine Suha Gerhard Visotschnig (levo) ter njegov stanovski kolega iz Dravograda Rado Krpač z listino o sodelovanju

DRAVOGRAD / SUHA

Listina o sodelovanju

V petek, 19. januarja, so predstavniki obmejnih občin Dravograda in Suhe (Neuhaus), ki mejita z državno mejo pri Libeličah, pri turistični kmetiji Vranjek podpisali listino o sodelovanju, ki pa na kulturnem področju poteka že dvajset let: med godbeniki, oktetoma, na področju športa, turizma in šolstva. Župan Suhe Gerhard Visotschnig je dejal, da imata občini

številne stične točke za dobro sodelovanje, ki ga bo pospešila še bližajoča se formalna odprava meje med sosednjima državama. Dravograjski župan Rado Krpač pa je dejal, da bodo načrte o tesnejšem sodelovanju dorekli na bližnjem srečanju na Suhi.

Gostje so si ogledali tudi čistilno napravo v Libeličah, ki so jo Dravograjčani zgradili s pomočjo programa Phare. Srečanje so s slovensko pesmijo popestrili pevci dravograjskega okteta Kograd IGEM, ki so s kolegi okteta s Suhe prav tako formalizirali stike.

S. Š.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 25. 1.

- 8.15 ŠENTJAKOB, farna dvorana – KKZ
Tri zgodbe o zajcu. Lutkovna predstava; gostuje Lutkovno gledališče Maribor; nadaljnji predstavi ob 9.30 in 10.45 uri.
- DUNAJ, Korotan – Mohorjeva
Odpri razstave oblikovalca in fotografa Jurija Kocbeka. Razstava je na ogled do 21. 2. 2001.
- DUNAJ, Dietheater, Konzert-
haus, Lothringerstr. 20 – KSŠSD
20.00 Gled. predstava »Hias oder der
Zorn des Achil«, režija Nika
Sommeregger
- ŠENTJAKOB, Regionalni center
– Regionalni center
19.30 Petje za pečjo
- CELOVEC, Kulturcafe Sever
19.30 Vernisaža Jozija Metschiner in
literarno branje Terezije Köfer

PETEK, 26. 1.

- DUNAJ, v klubu – KSŠSD
19.30 Občni zbor
- ŠENTJANŽ, k & k – k & k
20.00 Gledališka predstava »Lidija ali
zakaj si streljala. Gostuje mlad.
gledališka skupina SPD Radiše

SOBOTA, 27. 1.

- ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana
14.00 Obisk in kulturni program
čebelarjev in Kočvarjev
- ŠENTPRIMOŽ, farna cerkev –
Fara Šentprimož. SPD Danica,
Dvojezični zbor, KKZ
18.30 Izvedba maše Edija Oražeta.
Izvajata razširjeni Dvojezični
zbor in Šmihelski kvintet
- PLIBERK, kulturni dom – SPD
Edinost in SPZ
19.30 Pevski koncert »Od Korotana do
Jadrana«. Sodelujejo: MoPZ
Zarja – Trbovlje, MoPZ Vres –
Prevalje, MoPZ Franc Zgonik –
Branik, MoPZ Tabor – Opčine,
MoPZ Foltej Hartmann – Pliberk
- DUNAJ, Dietheater, Konzert-
haus, Lothringerstr. 20 – KSŠSD
20.00 Gled. predstava »Hias oder der
Zorn des Achil«, režija Nika
Sommeregger
- PLEŠERKA, pri Svetiji (GH
Allesch) – SPD Zvezda
20.00 Hodiški ples. Igra ansambel
Šibovniki iz Slovenije
- GLOBASNICA, gost. Šoštar – SJK
20.30 Kmečki ples. Igra ansambel
Lojzeta Slaka.

NEDELJA, 28. 1.

- POBREŽJE PRI MARIBORU, žup-
nijska cerkev – Fara Šentprimož,
SPD Danica, Dvojezični zbor, KKZ
10.00 Izvedba maše Edija Oražeta.
Izvajata razširjeni dvojezični zbor
- RADIŠE, Vikovnikov grič – SPD
Radiše
14.00 Društveno smučarsko prvenstvo
LJUBLJANA, Cankarjev dom –
Cankarjev dom
19.30 MESSA DA REQUIEM. KKZ vabi na
koncert ob 100-letnici smrti
Guiseppe Verdija; odhod: 15.00
Dobro vas – Sienčnik, 15.30
Celovec – Mohorjeva; naročila
vstopnic: 043/516243

ČETRTEK, 1. 2.

- ŠENTJAKOB, Regionalni center
– Regionalni center Šentjakob
19.00 In zdaj na pot. Izobraževanje
vseh nosilcev temeljnih naročil;
vodita mag. Marjan Gallob in
mag. Anton Rosenzopf

SOBOTA, 3. 2.

- ŠENTJAKOB, Regionalni center
– Regionalni center Šentjakob
14.00 Pust (igre, ples, šminkanje...)
Za voditelje otroških skupin ter
učitelje. Vodita Andreja
Lepuschitz in Mili Kunčič
- ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom –
SPD Danica
20.00 29. Ples Danice. Igra: Alpe-
Adria-Band

PONEDELJEK, 5. 2.

- ŠENTJAKOB, Regionalni center
– Regionalni center Šentjakob
19.30 In zdaj na pot. Izobraževanje
vseh nosilcev temeljnih naročil;
vodita Gabi Amruš in mag.
Anton Rosenzopf

TOREK, 6. 2.

- VETRINJ, samostan, dvorana
fresk – KKZ in SPZ
19.00 Slavnostna prireditve ob slo-
venskem kulturnem prazniku.
Glasbeni okvir: učitelji sloven-
ske glasbene šole na Koroškem;
slav. govor dr. Teodor Domej

PETEK, 9. 2.

- PLIBERK, kulturni dom – SPD
Edinost
19.30 Premiera komedije »Večna
loviščak«. Režija: Anita Hudl.
Nastopa: oder 73

Slovensko prosvetno društvo »Edinost«
in Slovenska prosvetna zveza
vabita na pevski koncert

»Od Korotana
do Jadrana«

v soboto, 27. januarja 2001, ob
19.30 v Pliberk v Kulturni dom

Sodelujejo:

- MoPZ Zarja iz Trbovelj
  - MoPZ Vres iz Prevalj
  - MoPZ Franc Zgonik iz Branika
  - MoPZ Tabor z Opčin
  - MoPZ Foltej Hartman iz Pliberka
- Prisrčno vabljeni!*

Slovensko planinsko društvo
Celovec razpisuje natečaj
za amaterske fotografije

PLANINE V SLIKI

Kakor vsako leto, tudi letos vabimo
vse planince – fotografije k sodelova-
nju. Slike s planinskimi motivi naj bi
imale velikost 30 x 40 cm. Vsak ude-
leženec lahko odda 3 slike. Vsaki sli-
ki je treba dati geslo, pošljite pa jih do
30. januarja 2001 na naslov: *Sloven-
sko planinsko društvo, Tarviser
Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt.*

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO
CELOVEC

vabi na podelitev nagrad natečaja

»Planine v sliki«

v četrtek, 1. februarja 2001, ob 19. uri
v k & k centru v Šentjanžu v Rožu

Po podelitvi bo predaval vrhunski alpi-
nist Davor Karničar, ki je do danes edini
in prvi, ki je smučal z najvišje gore sveta
– Mount Everest.

Prisrčno vabljeni!

Krščanska kulturna zveza
vabi na koncert ob 100-letnici smrti
Guiseppe Verdija

»MESSA DA REQUIEM«

v nedeljo, 28. 1. 2001, ob 19.30
v Cankarjev dom v Ljubljano

■ Orkester Slovenske filharmonije,
Slovenski komorni zbor, Zbor
Consortium musicum, dirigent
Mirko Cuderman

■ Vlatka Oršanič, sopran, Franciska
Gottwald, mezzosopran, Domenico
Gheghi, tenor, Marko Fink, bass

Cena vstopnice in prevoz: ATS 450,–
Vstopnice lahko naročite pri KKZ:
tel.: 0463/516243

Novi najemnik gostilne »Kulturni
dom« v Pliberku išče kuharico ali ku-
harja in natakarico. Nudi ugodne
delovne pogoje in dobro plačo. Na-
stop službe je mogoč takoj.

Pismene prošnje pošljite na naslov:
Gostilna »Kulturni dom« Pliberk,
Völkermarkterstr. 1, 9150 Bleiburg/
Pliberk.

Za našo centralo v Pavličevi ulici v
Celovcu, iščemo angažiranega(o)

SVETOVALCA/KO
PRIVATNIH STRANK

Vaša naloga bo celovito in pogloblje-
no svetovanje obstoječih strank ter
ustvarjanje novih, dolgoročnih kon-
taktov.

Iščemo človeka, ki rad dela z ljudmi,
ki zna razumeti stranko in ji primer-
no svetovati; ima pozitiven nastop, je
fleksibilen in konsekventen pri skle-
panju poslov. Predpogoj je dobro
znanje slovenščine in nemščine; dru-
gi tuji jeziki so zaželeni.

Ponujamo vam zanimivo delo, mož-
nost široke izobrazbe ter zanesljivost
in tradicijo uspešne banke. Odvisno
od vaših zmožnosti boste delali kot
vsestranski svetovalec strank, kot
strokovnjak za vrednostne papirje ali
pa kot blagajnik.

Pismene prošnje z običajnimi prilo-
gami, ki se seveda zaupno obravna-
vajo, pošljite na:
ZVEZO-BANK, Paulitschgasse 5–7,
9020 Celovec/Klagenfurt
v. r.: prok. Gertrude Kraxner,
tel.: 0 46 3/512 365-30,
e-mail: gertrude.kraxner@pzb.at

Dam v najem 9 ha zemlje
na Bistrici nad Pliberkom
Telefon 0 42 30/722

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig ..... (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 25. 1. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 26. 1. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 27. 1. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 28. 1. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 29. 1. ■ 18.10 Kratki stik

TO 30. 1. ■ 18.10 Otroški spored

SR 31. 1. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 28. 1. ■ 13.30 ORF 2 • Prva seja zvezne
šolske komisije: Gre za izboljšanje dvoje-
zičnega pouka. • XXII. Tischlerjeva na-
grada etnologiji dr. Mariji Makarovič za
izredne zasluge na narodno političnem,
kulturnem in znanstvenem področju. •
»Tri zgodbe o zajcu« - Gostovanje Lutko-
vnega gledališča Maribor za otroške vrste
in ljudske šole. • Nad 400 restavriranih
slik slovenskega baročnega slikarja Va-
lentina Metzingerja je na ogled v Novem
krilu galerije v Ljubljani. • Ob zvokih an-
sambla Lojzeta Slaka brezskrbno proti ju-
tru na Kmečkem plesu.

PO 29. 1. ■ 3.55 ORF 2, 16.00 TV SLO1 (Pon.)

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00
Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korota-
nov zimzelen 15.00 Kratki stik 16.30
KoroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov
mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Do-
mača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30
Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane
15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in
pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 26.1. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00
Kultura 18.00 Otroški kotichek 18.15 Glas-
ba 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud
20.00 BBC News 20.06 Music for the
Masses 23.00 The Rest of the Day 24.00
Tamera (pon.) 1.00 Soundtrack tedna

SO 27.01. ■ 10.00 Forum 11.00 BBC News
11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07 Divan
13.00 Svet je vas 18.00 Crescendo 18.45
Poročila 19.00 V pogovoru 20.00 BBC
News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Glasba

NE 28.1. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30
Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00
Poročila 12.07 Divan 12.30 Spezial 18.00 S
kulturo na krilih 18.45 Poročila 19.00 Club
Karate 20.00 BBC News 20.06 Sunday Loops
22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba

PO 29.1. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.06 Kalejdoskop 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 Druga glasba 18.00
Otroški kotichek 18.45 Poročila 19.00 Digi-
talizacija ljudske zavesti 20.00 BBC News
20.06 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas
(pon.) 23.00 Kultura (pon) 24.00 Forum

TO 30.1. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.06 Kalejdoskop 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 V pogovoru 18.00
Otroški kotichek 18.45 Poročila 19.00 S
kulturo na krilih (pon) 20.00 BBC News
20.06 Noche Latina 21.00 Glasba 21.30
Planet music 22.00 Literarna kavarna
(pon.) 23.00 Vešča 24.00 Glasba

SR 31.1. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.15 Voz latina 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 Po koroškem 18.00
Otroški kotichek 18.45 Poročila 19.00 Me-
diterraneo 20.00 BBC News 20.06 Ruff
Radio 22.00 Mad Force 24.00 Spezial
(pon.) 1.00 Glasba

ČE 1.2. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC
News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Ta mera 18.00 Otroški kotichek
18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today
20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00
Glasba 22.00 Club Karate 23.00 Glasba

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence
9020 Klagenfurt/Celovec, Prof.-Janežič-Platz 1
Tel.: 0463-33353, Fax 0463-33353-20

O B J A V A

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

- Prijavni rok za vpis v 1. razred** in višje razrede ZG in ZRG za Slovence v Celovcu se začne v ponedeljek, 12. 2. 2001, in traja do srede, 28. 2. 2001. **Uradne ure so dnevno od 7.00 do 15.00 ure, ob petkih od 7.00 do 12.30 ure.**
- Ob prijavi za sprejem je treba predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

- V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole sporočilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca/ učenke oz. o potrebnih sprejemnih izpiti. Ti izpiti bodo v sredo, 4. 7. 2001.
- Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljivo je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je mogoč.
- Na osnovi šolske avtonomije je Odbor šolske skupnosti sklenil za leto 2001/ 2002 vodenje Ku-

gyjevega razreda s slovenščino, nemščino, italijanščino in angleščino (1. C). V 1. B razredu bomo ponudili kot težišče ali angleščino ali francoščino.

- Računalnik se uporablja kot učilo v vseh predmetih.
- Starši bodo imeli pri zadostnem številu prijav tudi možnost popoldanske oskrbe svojih otrok.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pošljete prijavnico s potrebnimi dokumenti na naslov: *Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence Bundesgymnasium und Bundesrealgymnasium für Slowenen Prof.-Janežič-Platz 1/Janežičev trg 1 9020 Klagenfurt/Celovec*

Glasbena šola

Nastopi učencev:

torek, 30. 1., 16.00; Mohrojeva – I. skupina	(skupno s Šentjakobom) torek, 6. 2., 16.30; Mladinski dom
torek, 30. 1., 18.00; Sveče, pri Goršetu	sreda, 7. 2., 18.00; Sele, farna dvorana
sreda, 31. 1., 16.00; Mohorjeva – II. skupina	sreda, 7. 2., 18.00; Zila, Ljudska šola straja vas
sreda, 31. 1., 18.30; Dobrla vas, kulturni dom (skupno s Šentprimožem, Galicijo, Žitaro vasjo)	četrtek, 8. 2., 19.00; Bilčova, ljudska šola (I. skupina)
četrtek, 1. 2., 18.00; Borovlje, pri Cingelcu na Trati	petek, 9. 2., 19.00; Bilčova, ljudska šola (II. skupina)
petek, 2. 2., 18.00; Pliberk, farna dvorana	petek, 9. 2., 18.00; Smihel, farna dvorana (skupno z Globasnico)
sobota, 3. 2., 17.00; Ledince, ljudska šola	

Ekstremni smučar in alpinist, Slovenec Davor Karničar, kateremu je kot prvemu človeku uspelo presmučati najvišjo goro na svetu, 8848 metrov visokega Mt. Everesta (neprekinjeno od vrha do baznega tabora!), bo 1. februarja 2001 gost Slovenskega planinskega društva Celovec. V k & k-centru v Šentjanžu bo – po otvoritvi razstave »Planine v sliki« ob 19.00, predaval o svojem podvigu stoletja, za katerega je bil mdr. odlikovan z Bloudkovo nagrado, uvrščen pa je bil tudi med najboljše športnike Slove-

PREDAVANJE

Slovenec Davor Karničar, junak Mount Everesta, predava 1. februarja 2001 v Šentjanžu v Rožu!

nije v letu 2000. Po Tomažu Humarju in slavnem Reinholdu Messnerju je Davor Karničar tretji vrhunski alpinist, ki se je v zadnjih dveh letih odzval vabilu Slovenskega planinskega društva Celovec na predavanje na Koroškem!

Kot je znano, se je Karničar 7. oktobra 2000 zjutraj po osemurnem vzponu (skupaj s Fran-

cem Oderlapom) s smučmi spustil z vrha Mount Everesta ter po dobrih petih urah podvig uspešno končal v baznem taboru pod najvišjo goro na svetu. »Absolutno sem presrečen, pa tudi utrujen. Ne morem še prav strniti vsega, kar se je dogajalo. Everest ni zastoj najvišja gora na svetu. Vzpon se kar vleče, skoraj štiri kilometre smučanja pa tudi ne-

kaj šteje,« je po senzacionalnem podvigu povedal utrujeni, a nadvse zadovoljni ekstremni smučar in odlični alpinist slovenskim in mednarodnim medijem.

Davor Karničar je nekdanji vrhunski tekmovalac v alpskem smučanju, bil je tudi član jugoslovanske reprezentance v letih 1975 do 1982. V naslednjih letih je bil sodelavec smučarskih reprezentanc Slovenije in Norveške. Med drugim je kot server skrbel tudi za smučni norveškega smučarskega zvezdnika Oleja-Christiana Furusetha.

Obenem se je povsem posvetil ekstremnemu smučanju in alpinizmu. Opravil je več kot 1200 vzponov. Z bratom Drejemcem je opravil prvi slovenski smučarski spust z osemstisočaka, in sicer z Annapurne (8091 m). Presmučal je velike alpske stene (severovzhodno steno Ei-

gerja in vzhodno steno Matterhorna), smučal z najvišjih slovenskih gora (Triglav, Jalovec, Špik, Kočna) in tudi z vrhov nekaterih najvišjih gorstev na svetu (Elbrus, Kamčatka). Davor Karničar je tudi avtor najtežje slovenske presmučane smeri, spusta po plezalski smeri Fritsch-Lindenbach na severni strani Grintavca nad Jezerskim.

Karničarjev spust z vrha Everesta je prvi, ki je potekal neprekinjeno od vrha do baznega tabora. Doslej sta bila najbližje temu uspehu Francoz Pierre Tardivel, ki je jeseni leta 1992 odsmučal z južnega vrha gore sto metrov pod glavnim vrhom, in Italijan Hans Kammerlander, ki je pomladi 1996 smučal z vrha, vendar ga je pomanjkanje snega na severni strani gore, kamor se je spustil, že kmalu prisililo, da je snel smuč. Istega leta se je Everesta lotil tudi Davor Karničar, a je pri poskusu vzpona na vrh v silovitem viharju, ki ga je zajel, omrznil in je bil prisiljen končati odpravo. I. L.

KRIŽANKA

Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. največja srednjeevropska divja žival 6. dedov oče 11. kdor se ukvarja z etiko 12. doba, vek 14. zgornji del roke ali hrbta 15. velika reka v Rusiji 16. sadež modrikaste barve 18. reka v Egiptu 19. TN 20. »špeh« 22. GJ 23. štrajk 24. velik hrib 26. kruh z makom 28. krmežljiv, slaboten 29. vrsta hruške 30. priprava za lovljenje valov, ima jo vsaka televizija 31. tisto, kar se podeduje, je ... 32. komora v srcu 33. EJ 34. bivši ameriški predsednik (Ronald) 36. odprtine v stenah 38. del pa-

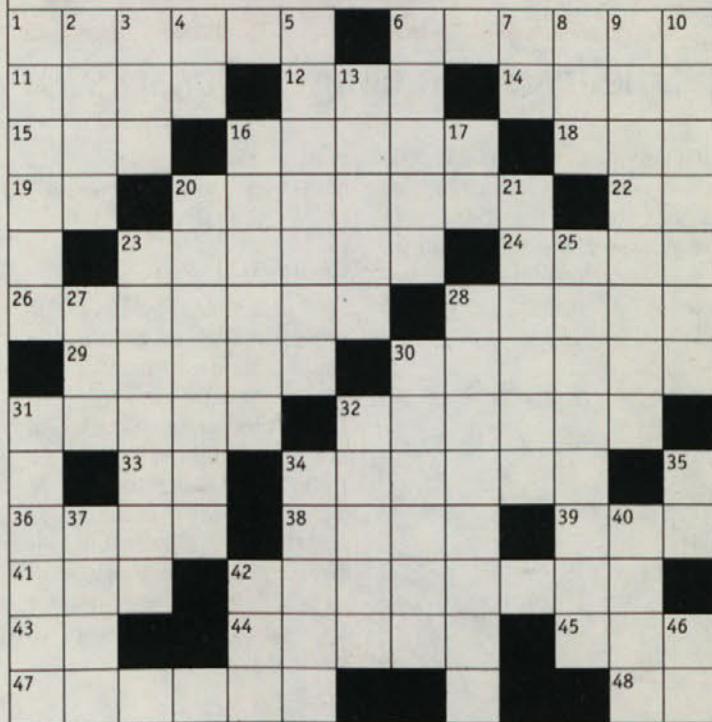
peževega blagoslova (... et orbi) 39. hrast 41. borba, spopad 42. udobno nameščen, napol leže, napol sede 43. IM 44. v matematiki znak za večjo vrednost 45. vodna žival s kleščami 47. čustvena prizadetost 48. japonska igra

NAVPIČNO: 1. v vmesnem času 2. angleško univerzitetno mesto 3. orig. kratica za nemško industrijsko normo 4. avtom. oznaka za Velikovec 5. ženska, ki dela (v tovarni na primer) 6. mesto v Italiji (iz istih črk kot APAVI) 7. 100 kvadratnih metrov 8. del tedna 9. človek, ki je odšel iz kakšne države iz političnih ali ekonomskih razlogov 10. oddalje-

nost, širjava 13. slap Savinje, tudi po domače »prstan« 16. moško ime (skladatelj Osterc) 17. AN 20. del pri vrednotenju česa, (na prvi, drugi ...) 21. prireditelj ali uprizaritev s političnimi nameni 23. gospodarsko poslovanje na kmetiji 25. velika okrasna rastlina z juga s suličastimi cvetovi bele, rožnate ali rumene barve 27. grška boginja nesreče 28. knezova žena 30. prebivalca Arabije 31. majhen denar 32. zelo nujen, problematičen 34. igra na srečo z vrtečo se kroglico (naša pisava) 35. prva in druga črka abecede 37. globoka nezavest 40. oseba iz biblije (iz istih črk kot NONA) 42. ZVS 46. KO

Rešitev iz prejšnje številke:

VODORAVNO: 1. KRATKOVIDNOST 11. LILA 12. BRD 13. AB 14. JEK 15. ALTRUIZEM 17. UD 18. KLANI 19. NIVO 20. NEMČIJA 21. RIG 22. JAMAICA 23. AL 24. SARI 25. italijanski spolnik 26. rekov 29. PREKLA 31. PEON 32. REK 33. SEDMINE 35. EM 36. KNITTEL 38. AC 39. LOTO 40. TANK 42. EVZEBIJ 45. IDILA 47. MLAKA 48. LOK
NAVPIČNO: 1. KLJUN 2. RIED 3. ALK 4. TA 5. OBLAČILA 6. VRTNICA 7. IDRIJA 8. NAIN 9. OBZIR 10. TRMOGLAVEC 15. ALMA 16. EVIAN 18. KEMIK 20. NAREK 22. JAREM 24. SPREJEM 26. SEDETI 27. POMLAD 28. ONI 30. LENOBA 31. PET 33. STOJA 34. NAKLO 36. KLEK 37. ITI 41. NIL 43. VL 44. ZA 46. AK

SLOVENSKI VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO!

Franc Kassl z Djekš – 80. rojstni dan; **Neža Zunder** iz Kokij – rojstni dan; **Pavla Hudl** iz Goselne vasi – rojstni dan; **Marija Wicher** iz Gorič – rojstni dan; **Emil Tomitz** iz Bukovja – rojstni dan; **dr. France Vrbinc** iz Srej pri Škocijanu – rojstni dan; **Franciska Pucelj** – 65. rojstni dan; **Tatjana Oraž** z Obirskega – rojstni dan; **Franc Greibl** iz Dolinčič – 50. rojstni dan; **Franci Auprich** iz Železne Kaple – 70. rojstni dan; **Marija Pristovnik** iz Podljubelja – 86. rojstni dan; **Elfrieda Müller** iz Borovelj – 50. rojstni dan; **Pavla Rosenzopf** iz Breške vasi – 65. rojstni dan; **Pavla Nočnik** iz Deščic – rojstni dan; **Margana Sadovnik** iz Podroj pri Globasnici – rojstni dan; **Blaž Sturm** iz Lipe pri Rožku – rojstni dan; **pater Roman** iz Šentjanža – 50. rojstni dan; **Neža Rapold** z Bele pri Železni Kapli – 80. rojstni dan;

Hilda Fister iz Srej – rojstni dan; **Konrad Kuster** iz Konovec – rojstni dan; **Nežka Knor** s Ponikve – rojstni dan; **Dora Blažej** z Letine – rojstni dan; **Rozka Kordež** iz Nonče vasi – rojstni dan; **Antonija Reichmann** iz Želuč – 78. rojstni dan; **Tomi Hribernik** in **Cena Olip** iz Sel – rojstni dan; **Neži Olip** z Borovnice v Selah – 60. rojstni dan; **Nežka Krop** iz Šmarjete nad Suho – 90. rojstni dan; **dv. sv. dr. Valentin Inzko** iz Sveč – rojstni dan; **dr. Roman Schellander** iz Borovelj – rojstni dan; **dr. Marija Pahor-Jurič** iz Trsta – rojstni dan; **Hanzej Jernej** iz Dobrle vasi – rojstni dan; **Mirko Ogris ml.** iz Drabuň – rojstni dan

Slovenski vestnik čestita!

Za posredovanje imen slavljenk in slavlencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

ODBOJKA

3 : 0 po 60 minutah

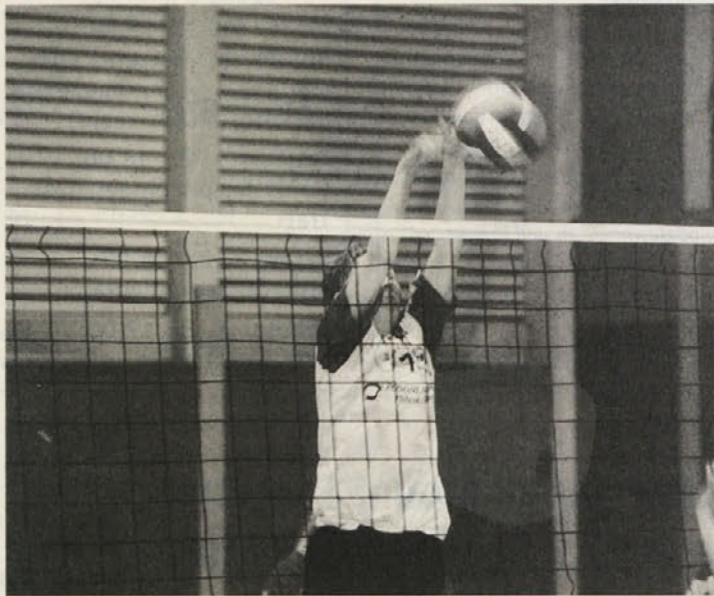
Le eno uro so tokrat odbojkarji SK Zadruga Dob potrebovali, da so konec tedna premagali petouvrščene goste iz Fürstfelda s 3 : 0. Zmaga v nobeni fazi ni bila ogrožena, Dobljani so v posameznih setih dopustili nasprotniku le 16, 19 oz. 20 točk. Seveda je bil tudi kapetan Martin Micheu zadovoljen s svojo ekipo: »To je bila naša najboljša tekma v tej sezoni. Ravno v pravem trenutku pred končnico tekmovanja se bližamo vrhunski formi.« Največ točk sta tudi tokrat dosegla Robert »Robo« Chocholak (19) in Jure Kokot (14), kot podajača pa je blestel Peter Goga.

V naslednjem krogu pa spet čaka poseben izziv, na sporedu je namreč vroč derbi proti Hypo Celovcu. Dobljani so sicer favoriti, a derbi ima vedno svoje zakonitosti, torej zmaga nikakor ni zagotovljena stvar. Tekma bo odigrana v soboto,

27. januarja ob 18.00 v dvorani Šentpeter.

Ženska ekipa Doba pa je v 2. zvezni ligi konec tedna utrpela kar dva poraza na domačem tere-

nu. V soboto je podlegla ASKÖ Frohnleithnu gladko z 0 : 3 (17/19/18), v nedeljo pa TSV Hartbergu prav tako brez osvojitve seta z 0 : 3 (21/15/21). Po tem »črnem« koncu tedna so Dobljanke z 22 točkami na 4. mestu svoje lige, vodilni Union Südstadt pa je zbral že 30 točk. T. G.

Dobljanke so bile tokrat brez sreče

SMUČANJE

Preko superveleslaloma v svetovni pokal

Po lanskim poškodbam se je smučar ŠD Šentjanž Daniel Užnik v letošnjo tekmovalno sezono vrnil s novo motivacijo, kar se je do sedaj izražalo v dobrih rezultatih tako v FIS-tekmovalnih kot tudi v evropskem pokalu.

Potem ko se je v FIS-veleslalomih kar trikrat uvrstil prav na vrhu stopničk, je Daniel pretekli teden tekmoval v evropskem pokalu v Altenmarkt-Zauchenseeju. Najprej je bil na sporedu smuk, katerega je Užnik prevozil zato, da bi spoznal progo. Tako je v svoji paradni disciplini superveleslalom lahko nastopil z ustreznim samozavestjo in dvakrat osvojil

5. mesto. Proga je bila izredno težka, posebno v spodnjem delu, le v tem delu pa je Užnik bil dvakrat najhitrejši od vseh, potem ko je v zgornjem delu proge dosegel le 39. oz. 28 čas.

Po dobrih rezultatih je Daniel sedaj na 6. mestu v skupnem seštevku evropskega pokala v superveleslalomu, njegov cilj pa je 3. mesto, ki bi pomenilo direktno kvalifikacijo za tekme v svetovnem pokalu. Konkurenca pa je izredno močna, saj se tudi veliko število tekmovalcev iz svetovnega pokala paralelno bori za prva tri mesta v evropskem pokalu.

Za Daniela Užnika so sedaj na sporedu tekme v Franciji.

Najprej bo nastopil v veleslalomu za evropski pokal v Courchevelu, v katerem pa ima po lanskim poškodbam in izgubi točk vedno tako slabe štartne številke, da zanj ni preveč možnosti za dobro uvrstitev. Zato pa upa predvsem na smuk in superveleslalom v Les Orresu, od koder naj bi prihajale naslednje novice o uspehih šentjanškega smučarja. T. G.

SEDMEROBOJ

Preložena tekmovalna dneva v Selah in Zahomcu!

Organizatorji oz. prireditelji 4. in 5. tekmovalnega dneva 2. Super-Trim-sedmerboja južnokoroških vasi 2000/2001 Slovenske športne zveze sporočajo, da izvedba tekmovanja v Selah in v Zahomcu zaradi pomanjkanja snega še vedno ni možna! Nova termina bosta določena takoj, ko bodo zagotovljeni pogoji za izvedbo tekmovanja. Po treh tekmovanjih vodi z dvema zmagama in enim drugim mestom Železna Kapla pred Bilčovsom in Šentprimozem.

Koroško prvenstvo v Zahomcu odpovedano

Tudi koroško prvenstvo v smučarskih skokih, nordijski kombinaciji in teku na smučeh, ki naj bi bilo prihodnji konec tedna, je moralo biti odpovedano s strani organizatorjev iz Zahomca zaradi pomanjkanja snega.

Tudi brata Quantschnig sta konec tedna pri slalomu na Simonhöhe dosegla dober rezultat – Marcel je postal 3. in 5., Patrick pa je enkrat zmagal in drugič osvojil 6. mesto. Vanessa Gasser se je v vseh dosedanjih tekmah uvrstila med prvo deseterico, konec tedna je bila 9. in 8. Mlada Andrea Partl sicer v svojem prvem letu pri šolarkah še ni tako etabliрана, vsekakor pa je v svojem letniku vedno bila med prvimi petimi. T. G.

prestižnem slalomu v tirolskem Kitzbühlu. Boljši od Jureta je bil le Avstrijec Benjamin Raich, ki je tako po Wengnu zmagal še na drugem klasičnem slalomu.

Slovenskim trenerjem uspehi slalomistov povzročajo prijetne skrbi pri določitvi četverice smučarjev, ki bodo v začetku februarja zastopali slovenske barve na svetovnem prvenstvu v St. Antonu. D. T.

SMUČANJE

Sablatnik brez konkurence

Mladi smučarji ŠD Šentjanž tudi letos uspešno tekmujejo, izstopa pa spet Michi Sablatnik, ki obiskuje smučarsko šolo v Stamsu. Zmagal je šest tekem zaporedoma, vrhu tega pa je tudi še deklasiral konkurenco s prednostjo po 2 ali 3 sekunde.

SMUČANJE/SLOVENIJA

Košir znova med najboljšimi

Mojstrančan Jure Košir je po dveh letih – velike težave je imel s smučanjem na novih carving smučeh – znova stal na zmagovalnih stopničkah svetovnega pokala, in to kar na najbolj

KOŠARKA

S tremi porazi v novo leto

Kar tri ekipe KOŠ-a so bile v svojih prvih tekmah v novem letu poražene. Najmlajši sicer še plačujejo šolnino, juniorji pa so imeli z »Wörthersee Piraten« nasprotnika, ki sodi med najmočnejše ekipe na Koroškem in ima svoje prvo moštvo v zvezni ligi. Kljub

temu se je ekipa KOŠ-a predvsem v drugi polovici tekme stopnjevala in bila enakovreden nasprotnik.

KOŠ mini I – ASKÖ Landskron/Friess 10 : 84 (8 : 48) / Alibabič E., Kofler (1), Kupper (4), Pessernig, Petek, Rozman, Rehm, Topalaj, Wutti (5)

KOŠ šolarji – ALF 25 : 115 (8 : 56) / Benetk, Boschitz, Kocman (6), Hobel (2), Kroppunik (8), Pisjak (2), Rutar M. (5), Rutar A. (2)

Wörthersee Piraten – KOŠ juniorji 82 : 54 (37 : 14) / Babič (4), Blajs, Brumnik, Perko (4), Rozman (17), Šporar (13), Trifunović (10), Vavti (6)

KOLESARIENJE

»Paco« sedaj v Malezijo

Peter »Paco« Wrolich se je pretekli teden vrnil iz tabora za trening na Mallorci. »Moj trening je potekal po programu – vsak dan sem treniral, čeprav je v drugem tednu skoraj dnevno deževalo.«, je Wrolich po vrnitvi zadovoljen

s pripravami. V 12 dneh treninga je prevozil 1900 kilometrov. Po javni predstavi ekipe »Gerolsteiner« v Wiesbadenu bo »Paco« že spet odletel v Malezijo, kjer ga čakajo prvi izzivi nove sezone. Po aklimatizaciji (izredno visoka zračna vlaga in do 45°C!) bo 4. februarja startal na krožni dirki po počitniškem otoku Langkawi, 6. februarja pa se že začne 12-dnevna dirka »Tour de Langkawi«. T. G.

ŠAH

SŠK »Obir« I – SK Gospa Sveta II 4 : 4

Prva šahovska ekipa SŠK »Obir« iz Železne Kaple je v prvem krogu play off-tekmovalstva 1. razreda za podvig v koroško podligo iztržila proti izredno močni drugi ekipi iz Gospe Svete neodločen rezultat 4 : 4. Borbeni dvoboj se je na vseh osmih deskah končal z remijem. Za SŠK Obir so igrali Dušan Jokovič, Hans-Christian Wolte, Justin Polanšek, Harald Wolte, Rudolf Meier, Wolfgang Moser, Andreas Karner in Johannes Joschl. Za podvig v koroško podligo je potrebno 1. ali 2. mesto, kar je po mnenju vodje kapelskih šahistov Hanzija Stossierja vsekakor možno. Ostala dva srečanja v play

off-tekmovalstvu pa sta se končala takole: SV Šentvid II – Schachfreunde Beljak II 6 : 2, SG Spittal/Ferndorf – Šmohor I 5 : 3.

Uspešen štart šahistov: SŠZ/Zveza Bank I – SK FPW I 5 : 3

Prva ekipa SŠZ/Zveza Bank I je uspešno opravila svoj prvi nastop v play off-tekmovalstvu za prvaka podlige in za podvig v prvo koroško šahovsko ligo! Slovenski šahisti so v prvem krogu premagali ekipo SK FPW iz Dravske doline s 5 : 3. Tudi druga ekipa SŠK Obir je slavila zmago s 3,5 : 1,5 proti »Die Klagenfurter 5«. I. L.

ŠAHOVSKI OREH št. 142

Silvo Kovač

Spielman – Honlinger (Dunaj 1929)

Velemojster Spielman je skladno razporedil bele figure na šahovnici in pred vodjo črnih figur je težka naloga. Beli lovski par iz ozadja opazuje položaj neboljjenega črnega kralja. Beli, ki je na potezi, je

prav po zaslugi lovskega para učinkovito obračunal – matiral črnega kralja!

Rešitev št. 141

Pred matiranjem belega kralja se beli rešuje na nenavaden način. Najprej nasprotniku ponudi na osmi vrsti trdnjavo 1.Ta8! Črni nima velike izbire in vzame trdnjavo 1...Ta8: na 1...Tf8 2.Da2+ z matom. V nastali poziciji je beli odposlal potezo 2.Da2+!! in beli kralj je po 2...Ta2: v patu. Nenavaden in duhovit razplet dopisne partije, ki se je končala z remijem!

